

EDÍCIA PEVNÝ BOD

*Janne
Teller*

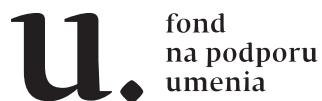
nič

Preložila Katarina Motýková

**ZELENÝ®
KOCÚR**

Z dánškeho originálu Janne Teller: Intet (Dansk Lærerforeningens Forlag, 2010)
preložila Katarína Motyková.

The translation was kindly supported by the Fund for Central and East European Book Projects, Amsterdam.

Vydanie publikácie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

This book is published with the support from the Danish Arts Foundation.

TRANSLATION © 2023 Katarína Motyková

Redaktorka edície: Renáta Deáková

Jazyková redakcia: Alexandra Strelková

Jazyková korektúra: Darina Kližanová

Copyright © Janne Teller

Slovak edition © 2023 by Vydavateľstvo Zelený kocúr, s.r.o.

www.zelenykocur.sk

Grafická úprava: Design Amorandi

Návrh obálky: László Nagy

ISBN 978-80-69010-00-0

EAN 9788069010000

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať alebo ukladať vo vyhľadávacom systéme ani byť prenášaná v akejkoľvek forme či akýmkoľvek spôsobom elektronicky, mechanicky, kopírovaním, nahrávaním alebo iným spôsobom rozširovaná bez predchádzajúceho výslovného písomného súhlasu vydavateľa.

I

Na ničom nezáleží,
to viem už dlho.
Preto sa neoplatí nič robiť,
na to som prišiel teraz.

II

Pierre Anthon nadobro odišiel zo školy v deň, keď zistil, že sa neoplatí nič robiť, keďže na ničom nezáleží.

Ostatní sme do nej chodili naďalej.

Učitelia sa všemožne usilovali upratovať po ňom v triede i v našich hlavách, niečo z Pierra Anthona v nás predsa len zostalo. Možno preto to dopadlo tak, ako to dopadlo.

Bol druhý augustový týždeň. Slnko pálico, zleniveli sme a boli sme podráždení, asfalt sa nám lepil na tenisky a jablká a hrušky dozreli do akurátnej veľkosti, perfektne nám sadli do dlane, keď sme sa nimi ohadzovali. Nehľadeli sme napravo ani naľavo. Bol prvý školský deň po letných prázdninách. Trieda ešte páchla saponátom a prázdnou, okná sa leskli ako zrkadlo a na tabuli zatiaľ neboli kriedové šmuhy. Lavice stáli zoradené vo dvojiciach, rovnomerne ako nemocničné chodby, no vydrží im to len tento jediný deň v roku. Trieda 7. A.

Na miesta sme zasadli opatrne, aby sme nenarušili poriadok. Aj to príde, len dočkaj času ako tá hus. Ale dnes nie!

Pán učiteľ Eskildsen nás privítal tou istou múdrošťou ako každý rok. „Deti, dnes máte dôvod na radosť,“ povedal. „Lebo bez školy niet prázdnin.“

Zasmiali sme sa. Nie preto, že by bol vtipný, ale preto, že nám to celé bolo smiešne.

Potom sa Pierre Anthon zdvihol. „Na ničom nezáleží,“ povedal. „To viem už dlho. Preto sa neoplatí nič robiť. Na to som prišiel teraz.“ Potichu sa zohol a zbalil si veci, ktoré len pred chvíľou vytiahol z tašky. S ľahostajným výrazom nám kývol na rozlúčku a odišiel, ani za sebou nezatvoril dvere. A ony sa usmiali. Niečo také som videla prvý raz. Pierre Anthon ich nechal pootvorené ako ústa, pripravené prehltnúť ma, ak by som sa dala zlákať a výbrala sa za ním. Na koho sa to usmievali? Na mňa, na nás. Poobzerala som sa po triede a nepríjemné ticho mi prezradilo, že si to všimli aj ostatní.

Malo z nás byť niečo.

Malo z nás byť niečo, teda niekto, ale nehovorilo sa o tom nahlas. Ani potichu. Viselo to vo vzduchu, v čase, votkané do plota okolo školy, do našich vankúšikov a plyšáčikov, ktoré sa nespravodlivo ocitli opustené v prachu pivníc a povál. Predtým som o tom nevedela. Úsmev dverí po odchode Pierra Anthona mi to prezradil. Hlavou som to ešte nechápala, ale už som to vedela.

Zrazu som dostala strach. Zlákla som sa Pierra Anthona.

Bála som sa trochu, viac, najviac.

Žili sme v Tæringu*, v menšej obci vedľa jedného dánskeho mesta. Nebývalo sa tu dobre, ale takmer dobre. Často

---

* Tæring je fiktívne miesto v Dánsku, slovo *tæring* znamená koróziu, degradáciu, rozklad (pozn. prekl.).

nám to všemožne pripomínali, ale nehovorilo sa o tom nahlas. Ani potichu. Krehké, na žlto omietnuté murované škatule a červené rodinné domy so záhradkami, nová sivo-hnedá radová zástavba s predzáhradkami a potom bytovky tých, s ktorými sme sa nehrávali. A ešte zopár starých gazdovských domov, ktoré už neslúžili ako farmy, lebo sa stali súčasťou mesta, a ešte niekoľko bielych viliek, kde bývali tí, ktorí boli o trochu lepší než my ostatní.

Škola stála na rohu, kde sa stretávali dve ulice. Všetci okrem Elise žili na jednej z nich, volala sa Tærinská. Elise si niekedy naschvál nadbehla, aby išla do školy s nami. To bolo predtým, než do nej Pierre Anthon chodiť prestal.

Pierre Anthon býval s otcom v komúne na Tærinskej ulici číslo 25 v jednom z gazdovských domov, ktoré už dávno neslúžili ako farmy. Otec Pierra Anthona a ostatní členovia komúny boli hipíci, ktorí uviazli v šesťdesiatom ôsmom. Vravievali to o nich naši rodičia, a hoci sme celkom nerozumeli, čo to znamená, hovorili sme to tiež. V predzáhradke pri ceste stála slivka. Strom bol veľký, starý a krivý, nakláňal sa cez živý plot a lákal nás zaprášenými plodmi, na ktoré sme nedosiahli. Minulé roky sme vyskakovali a dočahovali ich. S tým sme prestali. Pierre Anthon odišiel zo školy, aby sa usadil v korune tohto stromu a rozhadzoval odtiaľ nezrelé slivky. Niektoré nás trafili. Nebolo to tak, že by na nás Pierre Anthon mieril, pretože to predsa nestálo za námahu, ako tvrdil. Zasiahli nás len náhodou.

A ešte na nás odtiaľ vykrikoval.

„Na ničom nezáleží,“ zakričal jeden deň. „Pretože všetko sa začína len preto, aby sa skončilo. V okamihu, keď ste sa narodili, začíname umierať. A tak je to so všetkým.“

„Zem má štyri miliardy šesťsto miliónov rokov, ale vy sa dožijete najviac sto!“ kričal inokedy. „Vôbec sa neoplatí žiť.“

Pokračoval:

„Všetko je jedno veľké divadlo, v ktorom ide len o to, kto sa vie najlepšie pretvarovať.“

Nič nenasvedčovalo tomu, že Pierre Anthon je z nás všetkých najchytrejší, ale teraz nám to bolo jasné. Na niečo totiž prišiel, aj keď sme sa to báli priznať. Nielen pred rodičmi a učiteľmi, ale ani medzi spolužiakmi. Dokonca ani sami pred sebou. Nechceli sme žiť vo svete, o ktorom nám rozprával Pierre Anthon. Mali sme sa stať niečím, niekým.

Usmiate dvere do vonkajšieho priestoru nás nelákali.
Vôbec nie. Vonkoncom nie!

Preto sme to vymysleli. Možno trochu preháňam, pretože v skutočnosti nám nápad vnukol sám Pierre Anthon. Bolo to v to ráno, keď Sofie v rýchлом slede udreli do hlavy dve tvrdé slivky a ona sa nazúrila na Pierra Anthona, že si vysedáva na strome a berie nám nádej.

„Len tam sedíš a pozeráš do práz dna. Zdá sa ti to lepšie?“ skríkla.

„Nepozerám do práz dna,“ odpovedal pokojne Pierre Anthon. „Hľadím na oblohu a cvičím sa v ničnerobení.“

„Do čerta s tebou!“ odsekla Sofie a hodila do stromu a Pierra Anthona palicu, ale tá dopadla do živého plota ďaleko pod ním.

Pierre Anthon sa rozosmial a zvolal tak hlasno, že to bolo počuť až do školy:

„Ak je niečo, kvôli čomu sa oplatí hnevať, je aj niečo, kvôli čomu sa oplatí tešiť. Ak je niečo, z čoho sa dá tešiť, je aj niečo, na čom záleží. A také nič nie je!“ Ešte raz zvýšil hlas a zreval: „O pár rokov budete všetci mŕtvi, zabudnutí a nič po vás nezostane, takže to môžete pokojne začať hned' nacvičovať.“

Vtedy sme si uvedomili, že ho musíme z toho stromu dostať.